

Utrikesutskottets betänkande 2018/19:UU14

Norden

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen och redogörelsen till handlingarna och att motionsyrkandena avslås.

Utskottet har utifrån motionsyrkandenas innehåll valt att fokusera betänkandet på det nordiska samarbetet samt Arktis och Barentsregionen.

Utskottet anser att Sverige ska fortsätta att stärka samarbetet och samhörigheten med sina nordiska och baltiska grannar och fortsätta att arbeta tillsammans för ökad rörlighet och fortsatt integration och kring centrala utmaningar som säkerhet och miljö.

De stora utmaningar som Arktis står inför måste bemötas genom samarbete och dialog med alla regionala aktörer och med respekt för internationell rätt. Alla berörda parter behöver upprätthålla och förstärka samarbetet om klimatförändringar, ett långsiktigt hållbart resursutnyttjande samt ett ökat skydd av biologisk mångfald och ekosystem till land och till havs.

I betänkandet finns sju reservationer (M, SD, C, KD).

Behandlade förslag

Redogörelse 2018/19:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2018.

Skrivelse 2018/19:90 Nordiskt samarbete 2018.

14 yrkanden i två följdmotioner.

14 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Redogörelsens och skrivelsens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Det nordiska samarbetet m.m.	6
Arktis och Barentsregionen	11
Övriga yrkanden	13
Skrivelsen och redogörelsen.....	14
Reservationer	15
1. Det nordiska samarbetet m.m., punkt 1 (M)	15
2. Det nordiska samarbetet m.m., punkt 1 (SD).....	16
3. Det nordiska samarbetet m.m., punkt 1 (C).....	23
4. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (M)	24
5. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (SD).....	25
6. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (C).....	26
7. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (KD)	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	30
Skrivelse 2018/19:90.....	30
Följdmotionerna	30
Redogörelse 2018/19:NR1	31
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	31
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Det nordiska samarbetet m.m.**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 19 och 20,

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 14 och

2018/19:3066 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–13.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

2. **Arktis och Barentsregionen**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:8 av Björn Söder (SD),

2018/19:1381 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 19,

2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 36,

2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14,

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15 och

2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. (C).

Reservation 4 (M)

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (KD)

3. **Övriga yrkanden**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

4. **Skrivelsen och redogörelsen**

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:90 och redogörelse 2018/19:NR1 till handlingarna.

Stockholm den 28 maj 2019

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Pyry Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Margareta Cederfelt (M), Björn Söder (SD), Sara Heikkinen Breitholtz (S), Aylin Fazelian (S), Fredrik Malm (L), Janine Alm Ericson (MP), Magnus Ek (C), Robert Halef (KD) och Sara Seppälä (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2018/19:90 Nordiskt samarbete 2018 och redogörelse 2018/19:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2018. Utskottet behandlar även 14 yrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 och 14 yrkanden i två följdmotioner. Fokus för utskottets beredning är de nordiska och arktiska samarbetsområden som berörs i de motioner som behandlas.

Utrikesutskottets dåvarande vice ordförande Jonas Jacobsson Gjørtler deltog i NB8-mötet den 31 maj–1 juni 2018 i Riga och utskottets dåvarande vice ordförande Kenneth G Forslund deltog i NB8-mötet i Vilnius den 28–29 oktober 2018. Norska utrikes- och försvarsutskottet besökte utrikesutskottet den 22 november 2018. Utrikesutskottet besökte Helsingfors den 4–5 mars 2019. Utskottets ordförande Kenneth G Forslund deltog i NB8-mötet för ordförandena i respektive lands utrikesutskott i Bergen den 11–12 mars 2019.

Utrikesminister Margot Wallström m.fl. informerade utskottet den 4 april 2019 om de svenska ordförandeskapen i Nordiska ministerrådet, Östersjöstaternas råd och Barentsrådet respektive de nordiska och nordisk-baltiska utrikespolitiska samarbetena N5 och NB8 under 2018.

Redogörelsens och skrivelsens huvudsakliga innehåll

I Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2018 (redog. 2018/19:NR1) redogörs för huvuddragen i Nordiska rådets session i Oslo den 30 oktober–1 november 2018 och en översikt över rådets övriga verksamhet under året. Berättelsen omfattar också redogörelser för verksamheten i den parlamentariska Östersjökonferensen, den arktiska parlamentarikerkonferensen och den parlamentariska Barentskonferensen.

I skrivelse 2018/19:90 Nordiskt samarbete 2018 redogör regeringen för samarbetet mellan de nordiska ländernas regeringar under 2018, med huvudsaklig inriktning på verksamheten inom Nordiska ministerrådet. Vidare innehåller skrivelsen en kortfattad beskrivning av Nordområdessamarbetet, dvs. det arktiska samarbetet samt Barentssamarbetet.

Utskottets överväganden

Det nordiska samarbetet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om det nordiska samarbetets innehåll och inriktning, bl.a. i fråga om säkerhetspolitik och gränshinder.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD) och 3 (C).

Motionerna

Centerpartiet föreslår i kommittémotion 2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 19 och 20 att regeringen ska utveckla det nordiska samarbetet samt arbeta för att motverka och avveckla gränshinder inom Norden så att den fria rörligheten i regionen kan upprätthållas.

Moderaterna anför i motion 2018/19:2903 yrkande 14 av Hans Wallmark m.fl. att Sverige ska fortsätta arbeta för att effektivisera, stärka och modernisera det nordiska samarbetet. De baltiska länderna ska, när det är möjligt och när de så önskar, inkluderas i det nordiska samarbetet. Sverige ska fortsätta verka för ett fördjupat nordiskt samarbete också på det säkerhetspolitiska området samt ytterligare stärka det bilaterala samarbetet mellan de nordiska och de baltiska länderna samt multilateralt i EU och FN.

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2018/19:3066 yrkande 1 av Aron Emilsson m.fl. att det nordisk-baltiska samarbetet ska stärkas långsiktigt. I samma motion yrkande 2 anfördes att Nordens attraktionskraft ska tillvaratas och att regeringen ska verka för att öka intresset för Norden som besöksmål och handelspartner. Motionärerna anför i yrkande 3 att det nordiska samarbetet i EU bör stärkas i ljuset av Storbritanniens förestående utträde ur Europeiska unionen. Vidare anfördes i yrkande 4 att regeringen ska verka för en långsiktig nordisk forskningsstrategi.

I yrkande 5 anfördes att regeringen ska verka för att stärka den nordiska språkförståelsen. Vidare anfördes i yrkande 6 att regeringen ska verka för en nordisk kulturkanon i de nordiska skolorna. Motionärerna anför i yrkande 7 att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att Norden ska vara världsledande i frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande. I yrkande 8 anfördes att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag ska harmonisera djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller så att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden. Vidare anfördes i yrkande 9 att regeringen ska utreda möjligheter och former för ett gemensamt nordiskt lagråd för förebyggande av gränshinder. Motionärerna anför i yrkande 10 att Sverige inom ramen för det

nordiska samarbetet ska verka för ett fördjupat och förstärkt nordiskt samarbete mot terrorism, terrorresor och radikalisering. I yrkande 11 anförs att regeringen långsiktigt ska verka för en gemensam nordisk yttre gräns. Vidare anförs i yrkande 12 att regeringen ska skapa långsiktiga förutsättningar för ett djupare nordiskt försvars- och säkerhetssamarbete som också omfattar ömsesidiga försvarsgarantier. Motionärerna anför i yrkande 13 att regeringen ska verka för att samordna nordisk krisberedskap.

Utskottets ställningstagande

Samarbetet mellan de nordiska länderna är ett av de äldsta och mest omfattande regionala samarbetena i världen. Den nordiska modellen har blivit framgångsrik på grund av en hög samhällelig tillit och på grund av de nordiska ländernas starka och delvis unika demokrati- och folkrörelsetraditioner. Oavsett land kännetecknas Norden av en djup respekt för demokrati, rättsstaten, jämställdhet och mänskliga rättigheter. De gemensamma värderingarna bidrar till att förstärka Nordens position som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

Utgångspunkten för det nordiska samarbetet är att det ska fokusera på områden där en gemensam nordisk insats skapar ett mervärde för de nordiska länderna och deras medborgare – det som även kallas nordisk nytta. Det handlar om att underlätta medborgarnas vardag, om erfarenhetsutbyte inför reformer på olika samhällsområden och om att få genomslag för gemensamma nordiska värderingar i internationella sammanhang.

Samarbete inom Nordiska ministerrådet

Under 2018 var Sverige ordförande i Nordiska ministerrådet.

Arbetet med internationell profilering och positionering av Norden prioriterades även under 2018. Sedan 2015 finns en gemensam marknadsföringsstrategi för Norden, och en uppdaterad strategi har tagits fram för perioden 2019–2021. Utifrån denna strategi genomförs löpande internationella marknadsföringsinsatser som stärker Norden som varumärke och region och som genererar positiva mervärden för den nordiska besöksnäringen. Här kan även nämnas att de nordiska näringsministrarna 2017 beslutade om en gemensam plan för det nordiska turismsamarbetet.

Det svenska ordförandeskapet har varit pådrivande i att fortsätta reform- och effektiviseringsarbetet inom Nordiska ministerrådet. Beslut om strategiska prioriteringar och en uppdaterad vision ska tas vid samarbetsministrarnas möte i juni 2019 och därefter förankras i den nordiska statsministerkretsen på deras möte i augusti 2019.

De nordiska statsministrarna enades 2016 om målsättningen att Norden ska vara världens mest integrerade region. Fri rörlighet är en av hörnstenarna i det nordiska samarbetet. Undersökningar har visat att möjligheten att utnyttja hela Norden som arbets-, studie- och bosättningsområde är det som medborgarna

uppskattar mest med det nordiska samarbetet. Varje år flyttar 45 000 nordbor till ett annat nordiskt land. Utrikesutskottet betonar vikten av att det ska vara möjligt för nordbor att flytta, pendla, studera och driva företag över landsgränserna utan att riskera att hamna i en gråzon eller hindras av otydliga lagar och regler. En ökad rörlighet stärker den nordiska gemenskapen och ökar samtidigt språkförståelsen i regionen. Dessa målsättningar finns i den handlingsplan för rörlighet (Nordisk ministerråds rapport för mobilitet i Norden 2019–2021) som de nordiska samarbetsministrarna slog fast i Reykjavik den 7 februari 2019. Handlingsplanen rör dels finansiering av projekt som ska öka rörligheten bland nordbor, dels åtgärder som ska förbättra förutsättningarna för fri rörlighet och nordisk integration bland företag och nordbor.

En rapport från Nordiska ministerrådet (Norden – nya möjligheter) från juni 2018 visar att det fortfarande finns utrymme att förbättra villkoren för rörlighet. För att underlätta människors och företags rörlighet över landsgränserna kan insatser behövas när det gäller skapandet av en nordisk identitet, språk, utbildning, transport, lagstiftning, hälsa, digitala lösningar samt arbets- och näringsliv. En av utmaningarna är att finna en gemensam digital betalningslösning som fungerar i alla de nordiska länderna, ett nordiskt bank-id. De nordiska statsministrarna kom även i maj 2018 överens om målet att Norden ska vara världens första integrerade 5G-region.

Nordiska ministerrådets gränshinderråd har i uppdrag att utreda och genomlysna gränshinder och ta fram möjliga lösningar som sedan ska beslutas av de enskilda nordiska regeringarna. Gränshinderrådet fick under 2018 ett förstärkt mandat som betonar vikten av ett tätare samarbete med de nationella regeringarna och nätverken. Rådets nationella representanter har fått större befogenheter att kalla till möten med berörda ministrar, myndigheter och departement som kan bidra till att undanröja gränshinder. Hinder för näringslivet är särskilt prioriterade. Gränshinderrådet kunde under 2018 undanröja 15 gränshinder. Nordiska ministerrådet publicerade under 2018 rapporten Stärkt nordiskt lagsamarbete – Möjligheter och utmaningar. Rapporten visar på möjligheter till ett framtida nordiskt lagstiftningssamarbete för att förstärka integrationen i Norden.

Regeringen hade även under 2018 som ambition att knyta det nordiska samarbetet närmare de baltiska länderna genom att öppna för en dialog om nya samarbetsområden. I likhet med i betänkande 2018/19:UU1 anser utskottet att Sverige ska fortsätta att stärka samarbetet och samhörigheten med sina nordiska och baltiska grannar och fortsätta att arbeta tillsammans för ökad rörlighet och fortsatt integration och kring centrala utmaningar som säkerhet och miljö.

Det nordiska samarbetet bygger i hög grad på en kulturell värdegemenskap, och kultursamarbetet är en av hörnstenarna i samarbetet. Under 2018 togs det fram en ny organisatorisk modell för det nordiska språksamarbetet. Gymnasie- och kunskapslyftsminister Anna Ekström presenterade en redogörelse för uppföljningen av den nordiska språkdeklarationen från 2006 under Nordiska

rådets höstsession 2018. Riksdagen har tidigare tagit ställning till motionsyrkanden om att införa en nordisk kulturkanon och om nordisk språkförståelse, och utskottet avstyrkte då yrkandena (bet. 2014/15:UU9).

På det forskningspolitiska området enades de nordiska utbildnings- och forskningsministrarna under 2018 om sex principer för det fortsatta samarbetet med ett tydligare fokus på nordiskt mervärde och kvalitetsmål för institutionen Nordforsk.

Den s.k. Växjödeklarationen om djurskydd och livsmedel från det nordiska ministermötet 2008 understryker bl.a. Nordens position som en föregångsregion när det gäller djurhälsa och djurskydd. Det framgår även att ett gott djurskydd anses vara en viktig nordisk konkurrensfördel. Utskottet har i tidigare betänkanden behandlat motionsyrkanden om djurskydd och avstyrkte då ett likalydande yrkande (bet. 2014/15:UU9).

Sedan 2015 finns ett nordiskt nätverk som ska främja samarbetet mellan Sverige, Danmark, Norge och Finland när det gäller utbyte av kunskap och erfarenheter om det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Vid de nordiska justitieministrarnas möte sommaren 2018 kom ministrarna överens om att generellt fördjupa polissamarbetet. Det togs även beslut om ett nytt fyraårigt samarbetsprogram för justitiesektorn. Ett beslut togs om att stärka nordisk forskning när det gäller vissa aspekter av rekryteringen till våldsbejakande extremism.

Utskottet noterar regeringens beslut i maj 2019 att i enlighet med EU:s gemensamma lagstiftning förlänga gränskontrollerna vid inre gräns. Även Norge och Danmark har tillfälligt återinfört inre gränskontroller och meddelat att de kommer att fortsätta med kontrollerna så länge ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten kvarstår.

Övrigt regionalt samarbete

Utskottet välkomnar att det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet har fortsatt att utvecklas under de senaste åren, när det gäller såväl engagemanget för närområdesfrågorna som utökad samverkan om viktiga globala frågor och den internationella utvecklingen.

Sverige var under 2018 ordförande i de informella nordiska och nordisk-baltiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetena N5 och NB8. Samarbetena inom ramen för det informella nordiska utrikespolitiska samarbetet och det nordisk-baltiska samarbetet prioriteras, inte minst i ljuset av den senaste tidens utveckling i det östra grannskapet och i vårt närområde.

Målen för det svenska samordningsansvaret för N5- och NB8-formaten har bl.a. varit att stärka banden till Baltikum och förankra och driva FN-frågor av gemensamt intresse.

Mellan juli 2017 och juli 2018 var Sverige även ordförandeland i Östersjöstaternas råd. Regeringens ambition för de olika ordförandeskapen och samordningsansvaret har varit att hitta kontaktytor mellan dessa olika

format för att därigenom stärka det regionala samarbetet på bredden. I skrivelsen beskrivs att det är regeringens uppfattning att regionalt samarbete – med eller utan Ryssland – är förtroendeskapande och stärker banden mellan länder och folk i Norden och i Östersjöregionen.

FN-samarbetet mellan de nordiska länderna, men även mellan de nordiska och baltiska länderna, har stärkts under Sveriges medlemskap i säkerhetsrådet. De nordiska och baltiska länderna har flera gemensamma prioriteringar och delar en stark övertygelse om behovet av ett starkt och handlingskraftigt FN.

Försvarssamarbetet mellan de nordiska länderna vidareutvecklades under 2018 inom det nordiska försvarssamarbetet (Nordic Defence Cooperation, Nordefco). Arbetet med att förenkla för de nordiska ländernas försvarsmakter att verka på varandras sjö-, luft- och landterritorier i fredstid har fortskridit.

Den 13 november 2018 undertecknades ett uppdaterat strategiskt styrdokument för samarbetet inom Nordefco, Vision 2025. Visionen konstaterar att de nordiska länderna har gjort olika säkerhetspolitiska vägval men att man står inför samma utmaningar och därför ska eftersträva ett nära, effektivt och kostnadseffektivt samarbete för att stärka nationellt försvar och förmågan att agera tillsammans. Visionen ger även uttryck för ambitionen att utveckla det nordiska försvarssamarbetet i fred, kris och konflikt.

I sammanhanget kan nämnas att den generella målsättningen i Nordiska rådets strategi för internationellt samarbete 2018–2022 är att fortsätta arbeta för ett ökat nordiskt fokus i säkerhets- och utrikesfrågor, framför allt i fråga om säkerheten kring Östersjön. Den förändrade geopolitiska situation som följt på utvecklingen i Ryssland har gjort Nordiska rådet månt om att bidra till ökad stabilitet i regionen. Under 2018 fortsatte Nordiska rådet att markera mot det försämrade politiska klimatet i Ryssland men hade också fortsatt kontakt och utbyte med oberoende krafter inom det ryska civila samhället. De nordiska länderna och Ryssland är fortfarande nära grannar, och relationer och kontakter bör till viss grad upprätthållas, särskilt på regional nivå.

Sverige var under 2018 ordförande i det s.k. Hagasamarbetet, dvs. det nordiska samarbetet inom krisberedskapsområdet. Hagasamarbetet handlar bl.a. om att förbättra möjligheter att ge och ta emot stöd inom Norden, att utveckla samarbetet kring analys av gränsöverskridande risker och de nordiska ländernas förmåga att hantera dem och att utnyttja existerande ramar för informationsutbyte. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra kommunikationen inom den nordiska krisberedskapen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har fått bemyndigande att sammankoppla sina kommunikationssystem med sina norska och finska motsvarigheter. Denna sammankoppling ska möjliggöra en effektivare kommunikation över nationsgränserna i samband med olyckor, kriser och andra händelser. Vikten av ett välfungerande samarbete inom Norden blev särskilt tydlig under sommaren 2018. Sverige fick då genom bl.a. det nordiska räddningstjänstsamarbetet hjälp av Finland, Norge och Danmark i arbetet med att bekämpa skogsbränder.

Under 2019 är Sverige ordförande för Nordiska rådet. Rubriken för det svenska ordförandeskapsprogrammet är Norden var dag – demokrati och folklig förankring. Demokratins betydelse för de nordiska samhällena kommer att belysas inom fyra olika områden: jämställdhet, digitalisering, gränshinder och klimat.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:2859 yrkandena 19 och 20, 2018/19:2903 yrkande 14 och 2018/19:3066 yrkandena 1–13.

Arktis och Barentsregionen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om det arktiska samarbetets innehåll och inriktning, bl.a. i fråga om säkerhetspolitik och klimatförändringar.

Jämför reservation 4 (M), 5 (SD), 6 (C) och 7 (KD).

Motionerna

Sverigedemokraterna anför i motionerna 2018/19:8 av Björn Söder och 2018/19:1381 yrkande 19 av Björn Söder m.fl. att regeringen bör verka för att Arktiska rådet upprättar en traktat för att reglera frågan om Rysslands kontroll över Nordostpassagen.

Kristdemokraterna uttrycker i kommittémotion 2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 36 en positiv inställning till att den svenska Arktisstrategin betonar vikten av att Arktis förblir ett lågspänningsområde, samtidigt som motionärerna framhåller att Sverige även fortsättningsvis ska arbeta aktivt med relationerna inom Arktiska rådet och samtidigt bevaka frågor som är betydelsefulla för regionen, som klimat, naturresurser och säkerhetspolitik.

Miljöpartiet anför i partimotion 2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. yrkande 14 att riksdagen i alla relevanta forum ska verka för skydd av arktiska vatten samt motverka exploatering och utvinning av områdets oljefyndigheter.

Moderaterna anför i motion 2018/19:2903 yrkande 15 av Hans Wallmark m.fl. att regeringen ska ta fram en ny Arktisstrategi och vara en aktiv part i Arktiska rådet. Sverige måste bidra till att möta de stora klimatmässiga, ekonomiska och säkerhetspolitiska förändringarna i Arktisregionen på ett klokt sätt. Sverige ska därför arbeta för synergier såväl mellan Barentsrådet och Arktiska rådet som med nordliga dimensionen och andra organisationer.

Centerpartiet anför i kommittémotion 2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. att det finns behov av en utvecklad rapportering från regeringen om det arktiska samarbetet. Denna rapportering kan ske inom ramen för regeringens skrivelse om nordiskt samarbete eller i en separat skrivelse.

Utskottets ställningstagande

En stor del av de nordiska land- och havsområdena ligger i den arktiska regionen. Sveriges samarbete med övriga arktiska stater är viktigt i en tid när områdets strategiska betydelse ökar. Drygt 4 miljoner människor bor norr om polcirkeln, men klimatförändringarnas effekter på regionen kommer att påverka alla. Effekterna av klimatförändringarna är snabbare och mer kännbara i den arktiska miljön än i många andra delar av världen. Det innebär påfrestningar för såväl miljö som invånare, men regionen blir också mer lättillgänglig och möjligheterna till ekonomisk utveckling ökar.

Island innehar det tvååriga ordförandeskapet för Arktiska rådet 2019–2021. Islands ordförandeskapsprioriteringar är arktisk marin miljö, klimat och gröna energilösningar, Arktis folk och samhällen samt ett starkare arktiskt råd. I Arktiska rådets mandat ingår inte militära och säkerhetspolitiska frågor.

Sveriges arbete i Arktiska rådet styrs av den nationella strategi som regeringen tog fram 2011 för den arktiska regionen och den förstärkta miljöstrategi som togs fram 2016. Regeringen kommer under året att inleda arbetet med att förnya Arktisstrategin. Med hänsyn till Arktis strategiska betydelse vill utskottet uppmana regeringen att presentera den kommande Arktisstrategin i en särskild skrivelse till riksdagen. Utskottet anser vidare att den förnyade Arktisstrategin bör ha ett bredare fokus så att den även omfattar säkerhetspolitiska aspekter av det arktiska samarbetet. I sammanhanget vill utskottet påminna om att utskottet vid upprepade tillfällen i tidigare års betänkanden om Norden (bl.a. bet. 2015/16:UU18, bet. 2016/17:UU3 och bet. 2017/18:UU18) har uttalat att regeringen regelbundet bör informera riksdagen om utvecklingen i det arktiska området och för verksamheten i Arktiska rådet och Barentsrådet. Utskottet noterar att regeringens skrivelse om nordiskt samarbete för 2018 inkluderar en kortfattad beskrivning av det arktiska samarbetet och Barentssamarbetet. Utskottet förutsätter att regeringen utifrån den uppdaterade arktiska strategin regelbundet kommer att informera riksdagen om utvecklingen i det arktiska området och för verksamheten i Arktiska rådet och Barentsrådet.

Inom Arktiska rådet driver Sverige en målmedveten och långsiktig linje där klimat- och miljöfrågor tydligt står i centrum. När det gäller miljöpolitiken i Arktis fokuserar Sverige på vikten av ett hållbart resursutnyttjande, och det omfattar bl.a. ett ökat arbete för skydd av känslig natur och av ekosystemen på land och till havs samt bevarande av den biologiska mångfalden. Det innefattar också ett stärkt klimatsamarbete inom Arktiska rådet. Även i EU bedrivs ett arbete för att stödja utvecklingen av ett nät av marina skyddsområden i Arktis som ett led i arbetet för en hållbar förvaltning av Norra ishavet.

Utskottet konstaterar att Arktiska rådet vid sitt senaste ministermöte den 6–7 maj 2019 i Rovaniemi inte kunde enas om en gemensam slutdeklaration om det arktiska samarbetet. Med hänsyn till att klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar beklagar utskottet att utrikesministrarna i det arktiska rådet därmed inte lyfte hur allvarligt läget är när det gäller de globala

klimatförändringarna och vilken påverkan klimatförändringarna har för Arktis.

De stora utmaningar som Arktis står inför måste bemötas genom samarbete med alla regionala aktörer. Det är av yttersta vikt att Arktis bevaras som ett lågspänningsområde karakteriserat av samarbete och fredlig dialog och med respekt för internationell rätt, inklusive FN:s havsrättskonvention. Utskottet konstaterade redan i utlåtande 2016/17:UU6 att det behövs ett förstärkt skydd för havsområden utanför nationell jurisdiktion i Arktis. Utskottet noterar att Försvarsberedningen i sin slutrapport Värnkraft (Ds 2019:8) har behandlat den säkerhetspolitiska och militära utvecklingen i Arktis.

Utskottet vill understryka behovet av att berörda parter upprätthåller och förstärker samarbetet kring klimatförändringar, ett långsiktigt hållbart resursutnyttjande samt ett ökat skydd av biologisk mångfald och ekosystem på land och till havs. Utskottet har upprepade gånger påtalat vikten av att Sverige är aktivt i relevanta internationella samarbeten för att skydda den unika miljön i Arktis och minimera eventuella negativa effekter av en ökad utvinning av naturresurser och fartygstransporter. Utskottet fortsätter att följa frågan noggrant.

Barentsregionen förenar de nordliga delarna av Finland, Norge och Sverige och nordvästra Ryssland. Sverige är ordförande i Barentsrådet sedan hösten 2017 och kommer att så förbli till hösten 2019. Temat för det svenska ordförandeskapet är regional uthållig utveckling för framtiden med fokus på att stärka ungdomssamarbete och att prioritera frågor inom miljö och ekonomi och på det sociala området.

Därmed avstyrker utskottet motionerna 2018/19:8, 2018/19:1381 yrkande 19, 2018/19:2472 yrkande 36, 2018/19:2732 yrkande 14, 2018/19:2903 yrkande 15 och 2018/19:3061.

Övriga yrkanden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår de motionsyrkanden som räknas upp i bilaga 2.

Utöver de yrkanden som behandlats tidigare i detta betänkande finns i betänkandet även motionsyrkanden som är föremål för en förenklad motionsberedning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsberedning under valperioden 2018–2022 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2018. Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att dessa yrkanden inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enligt utskott motionerna.

Skrivelsen och redogörelsen

Utskottet föreslår att skrivelse 2018/19:90 och redogörelse 2018/19:NR1 läggs till handlingarna.

Reservationer

1. Det nordiska samarbetet m.m., punkt 1 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 14 och avslår motionerna

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 19 och 20 samt

2018/19:3066 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–13.

Ställningstagande

Sverige har arbetat och ska fortsätta arbeta för att effektivisera, stärka och modernisera det nordiska samarbetet. Den nordiska välfärdsmodellen bygger på gemensamma värderingar om demokrati, mänskliga rättigheter, öppenhet och inkludering, tolerans, tillit och jämlikhet. Målet ska vara att det nordiska samarbetet i än högre grad ska bli ett användbart politiskt instrument för de nordiska regeringarna. De baltiska länderna ska, när det är möjligt och när de så önskar, inkluderas i det nordiska samarbetet. Sverige ska arbeta för att synliggöra den gemensamma och omfattande verksamhet som bedrivs inom ramen för Nordiska ministerrådet.

Även på det säkerhetspolitiska området ska Sverige fortsätta verka för ett fördjupat nordiskt samarbete. Det bilaterala samarbetet mellan de nordiska och baltiska länderna samt ländernas multilaterala samarbete i EU och FN ska ytterligare stärkas.

Sverige ska vara en ledande aktör i Östersjöregionen och prioritera frågor som rör Östersjöregionen, inklusive Tyskland och Polen. Vi ska stärka samarbetet och alliansbyggandet genom bl.a. ökad och breddad diplomatisk närvaro i regionen. Samarbetet ska bygga på ett bredare nordisk-baltiskt nätverk inom politik, handel och säkerhet. I vissa frågor såsom handel och säkerhet bör också Storbritannien och Nederländerna inkluderas i det nordisk-baltiska samarbetet.

Det nordiska försvarspolitiska samarbetet inom Nordic Defence Cooperation (Nordefco) fördjupas alltmer och omfattar t.ex. gemensamma övningar, samarbete i internationella insatser och materielsamarbeten. Även bilaterala samarbeten mellan Sverige och enskilda länder i Norden har

utvidgats. Allianssegeringen tog 2014 initiativ till den gemensamma handlingsplanen för försvarssamarbete med Finland. Resultatet av denna presenterades i februari 2015 och innehöll bl.a. förslag på gemensam planering som inte bara gäller i fredstid.

Svårigheten i det nordiska försvars- och säkerhetsarbetet är att de olika länderna har olika säkerhetsarrangemang. Sverige och Finland är med i EU, men inte i Nato. Danmark är med i både Nato och EU, och Norge är bara medlem av Nato. De olika tillhörigheterna blir gränssättande för hur långt den nordiska integrationen kan gå på försvars- och säkerhetsområdet. Eventuellt upplever Norge och Danmark som har säkerhetsgarantier genom sina respektive Natomedlemskap inte det nordiska samarbetet och eventuella säkerhetsgarantier som lika angelägna. Sverige bör dock fortsätta att utveckla samarbetet inom Nordefco för att uppnå ytterligare samordningsvinster. I det nordiska försvarssamarbetet bör man även sträva efter att i större utsträckning inkludera de baltiska länderna. En viktig fråga för säkerheten i vårt närområde är att Sverige på olika sätt fortsätter att fördjupa samarbetet med Nato och enskilda medlemsländer i organisationen. Det är därför mycket bra att Sverige deltar i den brittiskledda snabbinsatsstyrkan Joint Expeditionary Force (JEF).

2. Det nordiska samarbetet m.m., punkt 1 (SD)

av Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Sara Seppälä (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:3066 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–13 och avslår motionerna

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 19 och 20 samt

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 14.

Ställningstagande

Intresset i de nordiska länderna för det nordiska samarbetet är skyhögt och visionen för det officiella nordiska samarbetet är tydlig: Norden ska bli världens mest integrerade region. I tider av val till Europaparlamentet understryks betydelsen av att våra nordiska länder samverkar djupare inte bara utanför utan också inom EU-samarbetet. Det är viktigt att vi talar med en tydlig stämma när vi är överens om vad som bör sortera under nationellt självbestämmande när det gäller hur vi sköter saker och ting i Norden, såsom skogsbruket, välfärden eller andra frågor där vår historia, våra värderingar och våra samhällssystem lagt grunden för vårt sätt att vara. Vi behöver koordinera

ny lagstiftning och göra det såväl i förhållande till EU-direktiv som i relation till varandra för att undvika nya onödiga gränshinder inom Norden.

På vårt norra halvklot bildar de nordiska länderna en familj med djupa relationer och gemensamma referensramar. Norden är i storleksordningen världens tolfte största ekonomi. Våra grannländer är några av våra viktigaste handelspartner, och vi deras. Vi har utformat en nordisk modell, delar språkförståelse och gemensamma kulturyttringar och en gränsöverskridande arbetsmarknad. Norden vilar på gemensamma värderingar kring välfärdsstat och sociala skyddsnet. Norden vilar på en rik och mångfasetterad historia och ett gemensamt kulturarv, men delar också en gränsöverskridande arbetsmarknad och ett ideellt idéutbyte.

Sverigedemokraterna betraktar Sverige, i fallande ordning, som en del av en nordisk, europeisk, västerländsk och global gemenskap. I linje med det vill vi särskilt arbeta för att stärka den nordiska identiteten och bredda och fördjupa det nordiska samarbetet och sammanhållningen inom en rad samhällsområden. Vi säger ja till nordisk integration och nej till EU:s federalism. Ett reformerat EU där medlemsstaternas självständighet stärks ska följas av ett djupare samarbete mellan de nordiska länderna: kulturellt, säkerhetspolitiskt, socialt och ekonomiskt. Vi lämnar inte bara något destruktivt bakom oss; vi utvecklar ett annat, mer konstruktivt samarbete på beprövad grund och med nordisk nytta i fokus. Nordens sak är vår.

De nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest integrerade region är en mycket positiv ansats, men den kräver aktiv handling och konkreta insatser. Det är väsentligt att uppmärksamma såväl säkerhetsaspekter avseende infrastruktur som teknikens nya möjligheter.

När det gäller Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet, Östersjöstaternas råd och Barentsrådet under 2018 och motsvarande parlamentariska organ ser vi såväl nordisk som nordisk-baltisk nytta. En nära dialog mellan regering och opposition och samarbetsministern och de parlamentariska delegationerna i riksdagen är grundläggande för fullgoda samarbeten.

Sverigedemokraterna ser väldigt positivt på Nordens roll i, och samarbeten med, omvärlden, inte minst det nordisk-baltiska samarbetet, särskilt i en tid av oro och instabilitet i Östersjöregionen. Samarbetet mellan de nordiska länderna och Baltikum kan utvecklas på både regeringsnivå och parlamentarisk nivå i alla formella och informella format vi har. Sverigedemokraterna vill utreda förutsättningarna att Norden tillsammans med de baltiska staterna ser över möjligheterna att upprätta ett gemensamt cyberförsvar.

Storbritanniens planerade EU-utträde sätter ljuset på andra former av samarbete än inom ramen för Europeiska unionen och aktualiserar att de svensk-brittiska och nordisk-brittiska relationerna kan behöva hitta nya, fler och starkare former. Tillsammans har vi en lång historia av utbyte med Storbritannien, omfattande handel och mycket gamla historiska relationer till stora delar av det förenade brittiska kungariket. Att nordisk-brittiskt samarbete

är av stor vikt underströk också premiärminister Theresa May under sitt tal till Nordiska rådet, då hon gästade rådets huvudsession i Oslo hösten 2018. Betydelsen av att Storbritannien ska fortsätta ha goda relationer med Norden lyste som en röd tråd under Mays besök.

En starkare och mer samordnad nordisk röst i EU är allt viktigare, då alltmer makt koncentrerats till unionen på bekostnad av de självständiga nationalstaterna. Eftersom de nordiska länderna delar såväl samhällssystem som värderingar och landsgränser har vi mycket att vinna på att samordna och att koordinera oss såväl i arbetet inom EU som efter beslut i EU, t.ex. vid tillämpning av direktiv. Ett gemensamt nordiskt lagråd skulle också gagna samverkan, lagstiftningsprocessen och ett proaktivt gränshinderlösande.

Norden är ett starkt varumärke i världen och ses både som en politiskt stabil region, en region med långvarig demokrati och en region som är intressant att bedriva handelsutbyte med och som är intressant att besöka. Den nordiska attraktionskraften och vår långa tradition av diplomati tjänar såväl diplomatiska kontakter som ökad handel då vi inte sällan är förknippade med industri, varor och tjänster av god kvalitet inte minst inom den teknologiska industrin och den digitala utvecklingen. Sammantaget har vi ett flertal styrkor. Det gäller Norden som besöksmål i en tid av ökad kultur- och naturturism där vi kan samverka kring både besöksmål, friluftsliv och åtgärder för skydd av kulturmiljöer. Inom ramen för samarbetet bör vi också se över möjligheterna att öppna ett Nordic Innovation House till stöd för nordiska startup-företag i Europa i likhet med det man öppnade i New York. Detta skulle stärka det nordiska varumärket på vår egen kontinent men också göra Norden mer synligt utanför Nordens gränser.

Stora nordiska kultur- och profileringsåtgärder som Nordic Cool, eller Nordic Matters som hölls i London och nyinvielsen av Nordic Heritage Museum i Seattle under 2018 bör uppmuntras för att sprida intresse och förståelse för nordisk kultur, innovation och design i omvärlden och öka intresset för Norden som besöksmål och handelspartner. Våra möjligheter att marknadsföra resurser som inte går att utlokalisera, såsom kultur- och naturturism, är viktiga pull-faktorer för att stärka framför allt turismen och besöksnäringen i Norden.

Sverigedemokraterna ser mycket positivt på att främja och stödja forskning inom Norden och inte minst forskningen vid de nordiska forskningsinstitutionerna och betydelsen av det arbete som t.ex. Nordforsk bedriver. Vi ser också behovet av att bibehålla och stärka Nordforsk. Nordforsk bör ges förutsättningar att fortsätta verka som en samlad kraft som för forskare från de nordiska länderna samman för att bedriva högkvalitativa studier.

Samtliga våra nordiska länder har framstående forskare inom olika områden, med nobelpristagare sprungna ur flera av våra länder. Det finns en betydelsefull forskningstradition av både grund- och spetskaraktär som man kan bygga vidare det nordiska forskningssamarbetet på.

Det bör vara en prioritet att verka för ökad samverkan mellan lärosäten i Norden för att stärka såväl språk- som utbildningsutbyte. Utan ett integrerat

språk-, utbildnings- och praktikutbyte tunnast den folkliga förankringen av det nära nordiska utbytet på sikt ut. Det nordiska samarbetet bygger på stabila fundament och ett av dessa är de kulturella likheterna. Sverigedemokraterna förespråkar ett förstärkt samarbete inom kultur- och utbildningsområdet där vi menar att den nordiska språkförståelsen kan förbättras, en nordisk kulturkanon kan införas som en naturlig utveckling av den litteraturkanon som redan existerar och ett tätare samarbete kring friluftsliv och marknadsföring av Norden som besöksmål kan ske. Den djupaste roten till den svenska kulturens särart ligger i vår historia och i den natur och det klimat där den har vuxit fram. Det nordiska kultursamarbetet utgör hörnstenen i den gemenskap som binder samman de nordiska länderna. Kultursamarbetet återspeglar den grund av gemensamma värderingar som vi i de nordiska länderna står på.

Språkförståelsen och möjligheten att kommunicera på de nordiska språken är en nyckelfaktor i det nordiska samarbetet. En hög grad av språkförståelse fungerar som smörjmedel för vår kommunikation och minskar transaktionskostnader inom såväl handel som arbetsmarknadernas integration och det kultur- och utbildningspolitiska samarbetet. Flera av de nordiska språken är nära besläktade och förstås relativt lätt av invånare i andra nordiska länder. Att Nordiska rådet också uppmanar och uppmuntrar till kommunikation på de nordiska språken under gemensamma sessioner och sammanträden är mycket positivt och bidrar till att stärka språkförståelsen mellan parlamentarikerna. Samtidigt kan vi konstatera att den nordiska språkförståelsen befinner sig i ett skört läge, då den avtar i yngre generationer och särskilt svenskans ställning i Finland går tillbaka. Vi ser det som principiellt viktigt att understryka de nordiska språkens unicitet och okränkbara värde och vill verka för ökade insatser för att förstärka och förbättra den nordiska språkförståelsen redan från tidig skolålder.

Inom Nordiska rådet är sedan länge skandinaviskan etablerad som officiellt arbetsspråk. Sverigedemokraterna ser betydelsen av att bibehålla den ställning som skandinaviska har som det primära arbetsspråket inom Nordiska rådet. Att bibehålla ett gemensamt arbetsspråk underlättar och ger många fördelar för ett litet språkområde globalt. Sverigedemokraterna välkomnar beslutet att betrakta även finländskan och isländskan som officiella nordiska språk inom det nordiska samarbetet och direktivet om att förenkla arbetsgången och tillgången med hänsyn till de finska och isländska språken utifrån ett demokratiskt perspektiv. Det är viktigt att de länder som inte ingår i den skandinaviska språkgemenskapen ändå ska kunna delta i samarbetet på samma villkor som de skandinavisktalande länderna och kunna verka på lika villkor som parlamentariker från de skandinaviska länderna.

I skolan ska vi verka för att bredda utbudet av nordiska studier och ha undervisning i nordisk kultur, historia och språk. Inom ramen för utbildningsutbytet bör man se över omfattningen av studiebesök till nordiska instanser. Det officiella nordiska samarbetet inklusive Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet bör vara lika självklart och känt som Europaparlamentet. Att bredda möjligheten till elevutbyten mellan skolor och

lärosäten inom Norden för att stärka språkförståelsen, men också öka kunskapen om kultur och samhälle, bör vara prioriterat. Norden ska vara något återkommande i skolan som man naturligt kan känna en stark samhörighet med.

För över ett decennium sedan beslutade den borgerliga danska regeringen med stöd av Dansk folkeparti att ta fram förslag på verk som kunde anses som en särskilt värdefull del av det danska kulturarvet och tillsammans utgöra en dansk kulturkanon. De områden som berördes var arkitektur, bildkonst, design och konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur. Det primära syftet med kulturkanonen var att den skulle fungera som en introduktion till det danska kulturarvet och stimulera till tankar och debatt kring konst- och kulturfrågor. Trots de starka känslor som initialt omgav projektet har den färdiga kulturkanonen blivit väl mottagen i stora delar av det danska samhället. I samband med beslutet om den danska kulturkanonen föreslog också den dåvarande danska undervisningsministern Bertel Haarder att en gemensam nordisk litteraturkanon skulle tas fram. Alla fem nordiska regeringar ställde sig bakom satsningen, och finansieringen skedde via Nordiska ministerrådet. Den nordiska litteraturkanonen presenterades 2008 och bidrog till ett ökat intresse kring den nordiska kulturen.

Sverigedemokraterna menar att de argument som Bertel Haarder framförde 2005 är giltiga än i dag och att Nordiska ministerrådet borde följa upp satsningen på den nordiska litteraturkanonen genom att med inspiration från den danska modellen ta fram en ny, bred nordisk kulturkanon som även innefattar områden som arkitektur, bildkonst, musik, scenkonst, film och barnkultur. Den nuvarande strategin för det nordiska samarbetet kring kulturella frågor har flera positiva inslag, men den behöver förbättras.

Djurskyddet inom de nordiska länderna har långa anor och en djup folklig förankring. För många invånare i Norden är det goda djurskyddet en så viktig fråga att den betraktas som en del av den nationella och regionala kulturen och identiteten. De nordiska länderna står sig väl vid en internationell jämförelse, men förbättringspotentialen är fortfarande stor, och på vissa områden har Norden halkat efter. Enligt bl.a. rapporten Världens bästa djurskydd från Förbundet Djurens Rätt är det tveksamt om de nordiska länderna kan sägas vara bäst i världen eller ens i Europa när det gäller djurskydd. I viktiga avseenden överträffar Norden ännu Europa, men inom flera viktiga områden överträffas också Norden av andra europeiska länder.

Sverigedemokraterna menar att de nordiska länderna borde enas om en gemensam målsättning att vara världens ledande region i frågor som gäller djurskydd och djurens välbefinnande. Ett problem är att det fortfarande finns stora skillnader när det gäller djurskyddslagstiftningen och uppföljningen av denna mellan de nordiska länderna. Det bidrar till att skapa ekonomiska incitament för ett bristande djurskydd, då ett nordiskt land genom en svagare djurskyddslagstiftning kan skaffa sig konkurrensfördelar gentemot de övriga nordiska länderna. Reglerna kring slakt och kastning, pälsdjursuppfödning m.m. är andra områden där våra nordiska länder skiljer sig åt och där länderna

kunde vinna mycket på att ta ett gemensamt grepp kring dessa frågor. Även reglerna och formerna för uppföljningen av djurskyddslagstiftningen skiljer sig åt mellan länderna. Sverigedemokraterna vill motverka alltför stora skillnader mellan de nordiska länderna och menar därför att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag harmoniserar djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller så att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden.

Norden utvecklas alltmer mot en gemensam marknad för varor, tjänster och kapital. Men i mångt och mycket är regelverken fortfarande utformade utifrån att medborgare och företag rör sig inom ett och samma nordiska land. Arbetet med att avlägsna onödiga gränshinder är ett högt prioriterat mål i det nordiska samarbetet, och varje år undanröjs ett antal omotiverade gränshinder mellan länderna. Sverigedemokraterna ser en generell problematik i att man alltför ofta tvingas undanröja gränshinder retroaktivt. Vi vill därför etablera ett nordiskt lagråd som på förhand kan skanna kommande lagstiftning i våra respektive länder för att i ett tidigt skede upptäcka och undanröja nya gränshinder. Ett nordiskt lagråd ökar möjligheterna att i ett tidigt stadium motverka gränshinder innan de hunnit skapas och etableras.

Sverigedemokraterna ser positivt på att Gränshinderrådet under den gångna mandatperioden har lyckats få bort 14 gränshinder, men vi tycker inte att regeringen ska lägga målet för undanröjda gränshinder vid 8–12 gränshinder per år. Regeringen bör ha en högre ambition. Det nordiska lagrådet ska parallellt med arbetet att motverka nya gränshinder också verka för att stödja lagrådet i dess arbete med att undanröja existerande gränshinder. Goda exempel på när man lyckats lösa regionala gränshinder med samverkan över nationsgränserna bör lyftas fram och uppmuntras i gränsområden där rörligheten mellan våra länder är stor.

Undanröjandet av hinder som hämmar gränsöverskridande sysselsättning, tillväxt, utbildning och besöksnäring är mycket positivt. Samtidigt är det från vår utgångspunkt centralt att balansera denna ambition mot den nationella kontrollen, det nationella självbestämmandet och subsidiaritetsprincipen. Därutöver är det, för att avlägsnandet av gränshinder ska fungera, nödvändigt att de nordiska länderna känner tillit till varandra och att de yttre gränskontrollerna gentemot Europa och världen fungerar tillfredsställande. I detta avseende har Sverige brustit genom en oansvarig migrationspolitik i förhållande till våra grannländer, vilket påverkat tillit och tålamod.

Vi har de senaste åren sett hur Islamiska staten (IS) rekryterat medlemmar, inte minst i Sverige, och diskussionen kring hur dessa individer med barn antingen ska hållas kvar där de stridit eller få återvända till Norden efter de terrorhandlingar de begått, är en politisk fråga högt upp på dagordningen i våra länder. Vi har de senaste åren sett hur personer i nordiska länder radikaliserats och väljer att stödja terrorism, antingen genom aktiviteter inom Norden och Europa eller genom att resa utanför Europas gränser. Sverigedemokraterna har verkat för ett ökat samarbete i denna fråga mellan de nordiska länderna. Med

ett nästintill besekrat IS har problemet med terrorresor till Mellanöstern avtagit. I stället har vi på senare tid sett en ökande våg av terrorister som återvänder till Norden. Det är viktigt att varje land tar sitt eget ansvar och genomför nödvändiga lagändringar för att stoppa terrorism och terrorresor. Här har Sverige ett stort ansvar då vi genom öppna gränser och bristande id-kontroller jämte en omfattande immigration saknat förmåga att upprätthålla kontroll och trygghet, vilket har lett till att frågan om gränskontroller mellan de nordiska länderna aktualiserats. Målet måste vara fungerande yttre gränskontroller i EU och en gemensam nordisk yttre gränskontroll, så att passfrihet och smidig rörlighet inom Norden kan återupprättas, men på kort sikt kommer gränskontroller tyvärr ändå krävas. Vi efterfrågar ett fördjupat samarbete och en dialog mellan våra nordiska länder för att göra arbetet så effektivt som möjligt. Detta är viktigt ur flera perspektiv, dels för att inte ytterligare bidra till att destabilisera framför allt Syrien och Irak och för att avhjälpa det mänskliga lidande som pågår, dels för att värna säkerheten i Norden, förhindra ytterligare radikaliserings och för att minska risken för terrorbrott i Sverige och övriga Norden.

Sverigedemokraterna vill, i likhet med vad som fördes fram i Stoltenbergrapporten för tio år sedan, öka det nordiska samarbetet inom försvars- och säkerhetsområdet. Vi ser uppenbara förtjänster i att de nordiska länderna tar ett gemensamt ansvar för regionens säkerhet, i likhet med vad som länge planerades under kalla krigets era.

Nordefco-samarbetet som lanserades 2009 har varit en viktig byggsten i det nordiska försvars- och säkerhetssamarbetet och har ännu utvecklingspotential. Vi välkomnar att det skett en nära samverkan i försvars- och säkerhetsfrågor mellan de nordiska och baltiska länderna de senaste åren. Men vi anser att Sveriges initiativförmåga ytterligare kan skärpas och utökad samordning intensifieras. Sverige bör även understryka vikten av fortsatt goda och utvecklade relationer och samarbetsavtal med Baltikum.

Sverigedemokraterna välkomnar att arbetet med det nordiska försvarssamarbetet har fortskridit, förstärkts och fördjupats under de senaste åren. Vi ser särskilt positivt på det fortsatta och fördjupade försvarssamarbetet som utvecklats mellan Sverige och Finland och vill i förlängningen se ett försvarsförbund mellan länderna. Det utbyte som sker via studiebesök och gemensamma övningar bör ha hög prioritet i det svensk-finska försvarssamarbetet både i nutid och för framtiden.

Genom den nordiska solidaritetsförklaringen från 2011 har de nordiska länderna gemensamt uttalat att i det fall ett nordiskt land skulle drabbas av en kris eller ett angrepp, kommer övriga länder att bistå med relevanta medel. Denna solidaritetsförklaring är dock allmänt hållen och säger inte mycket om hur länderna konkret avser att reagera och hjälpa varandra i händelse av att ett enskilt land hamnar i trångmål, exempelvis vid ett yttre angrepp eller otillbörlig press. Sverigedemokraterna anser med hänvisning till solidaritetsförklaringen och arbetet inom Nordefco att det nu är dags att ta försvarssamarbetet till nästa nivå. Undertecknandet av Vision 2025 är ett

sådant steg. Vi anser att fler steg kan tas med övriga nordiska länder i syfte att skapa förutsättningar för ett nordiskt försvarssamarbete som långsiktigt också omfattar ömsesidiga försvarsgarantier. En sådan försvarsgaranti skulle inte nödvändigtvis behöva inkludera samtliga nordiska länder i ett inledande skede utan kan påbörjas genom att ett par nordiska länder, t.ex. Sverige och Finland, går före.

3. Det nordiska samarbetet m.m., punkt 1 (C)

av Kerstin Lundgren (C) och Magnus Ek (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 19 och 20 samt avslår motionerna

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 14 och

2018/19:3066 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–13.

Ställningstagande

Centerpartiet är för ett närmare och fördjupat nordiskt samarbete. Sverige har mycket gemensamt med de andra nordiska länderna och har genom Nordiska rådet nått långt i harmoniseringen av bl.a. utbildning och arbetsmarknad. Vi ser att det kan ske på en mängd olika områden där gemensamma intressen finns. De nordiska länderna samarbetar kontinuerligt, inte minst genom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, men också inom ramen för andra internationella organisationer och samarbetsforum. Tillsammans kan vi agera mer kraftfullt.

Målet om en gemensam arbetsmarknad och friheten för ungdomar och studenter att söka sig till utbildningar och jobb i ett annat nordiskt land är centralt för våra länders konkurrenskraft och kompetensförsörjning. Det är med oro vi ser att nya gränshinder har tillkommit. Till exempel bör inte ny EU-lagstiftning tillämpas på ett sätt som leder till fler gränshinder mellan Nordens länder. Sverige behöver både för egen del och i tät dialog med våra grannar i Nordiska rådet sträva efter att motverka och avveckla gränshinder. Den fria rörligheten inom Norden och de starka banden mellan våra länder är grunden för att det nordiska samarbetet åtnjuter ett starkt folkligt stöd.

Det gör också att Norden kan ha en stark röst på den internationella arenan. Det är ett viktigt ansvar att förvalta detta, och därför behöver de grundläggande principerna för det nordiska samarbetet upprätthållas, nu och i framtiden.

4. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Margareta Cederfelt (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15 och avslår motionerna

2018/19:8 av Björn Söder (SD),

2018/19:1381 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 19,

2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 36,

2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14 och

2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. (C).

Ställningstagande

Den arktiska regionen står inför stora utmaningar. Klimatförändringarna ställer de boende i Arktis, Sverige och övriga världen inför en rad nya utmaningar. Samtidigt som isen drar sig tillbaka öppnar teknikutvecklingen för transportleder genom Norra ishavet och en ökad tillgång till naturresurser i Arktis. För att utvecklingen ska gynna regionen måste den hanteras ansvarsfullt och långsiktigt hållbart.

Arktiska rådet är det viktigaste organet för internationellt samarbete i arktiska frågor. Förväntningarna är stora på att Arktiska rådet ska bidra till att möta utmaningarna. Med tanke på den tillspetsade ryska retoriken och den ökade militära närvaron i vårt närområde spelar Arktiska rådet också en säkerhetspolitisk roll. Sverige måste bidra till att möta de stora klimatmässiga, ekonomiska och säkerhetspolitiska förändringarna i Arktisregionen på ett klokt sätt. För att kunna göra det krävs det att regeringen snarast tar fram en ny Arktisstrategi. Sverige ska ha en tydlig Arktisstrategi och vara en aktiv part i Arktiska rådet.

Det är av yttersta vikt att samarbetet i Arktis fortsätter att präglas av en låg konfliktnivå och ett brett samförstånd. Det är därför viktigt att förbättra uppföljningen av medlemsländernas genomförande av Arktiska rådets rekommendationer. Oavsett vilken utmaning vi talar om måste regeringen arbeta för att säkerställa att Arktis förblir ett säkerhetspolitiskt lågspänningsområde.

Barentssamarbetet är ett strategiskt samarbete som ska användas för att driva utvecklingen i Barentsregionen inom ett antal områden med fokus på miljö, transport, turism och urfolk. I en orolig tid i vårt närområde är det extra

viktigt att strategiskt utnyttja samarbetet. Barentsrådet är liksom Arktiska rådet en viktig arena för samtal och samarbete med Ryssland om gemensamma frågor. Det som är unikt med Barentssamarbetet är också att 13 regioner samarbetar, varav 5 ryska regioner. Barentsregionens och Arktis strategiska betydelse växer, både som källa till viktiga råvaror och som knutpunkt för transporter. För att garantera säkerheten i en sådan miljö krävs intensivt internationellt samarbete. Sverige ska därför arbeta för synergier såväl mellan Barentsrådet och Arktiska rådet som med nordliga dimensionen och andra organisationer och vara pådrivande i transportsamarbetet inom ramen för Barents transportstrategi.

Samarbetet kan bidra till vattenrening, till minskade kemikalieutsläpp och till att möta klimatutmaningarna i de känsliga ekosystemen i norr. Sverige ska fortsätta ställa höga krav och bidra till bindande överenskommelser. Sverige ska använda samarbetet som plattform för klimatarbetet och arbeta för att eliminera "Barents Environmental Hot Spots" (förteckning över allvarligt förorenade områden i Barentsregionen).

Barentsregionen har strategiskt viktiga råvaruresurser som kan lägga grunden för fortsatt tillväxt i regionen. Barentsregionen är redan världsledande i att tillvarata sina resurser på ett effektivt och miljömässigt hållbart sätt. För att förverkliga regionens potential krävs fungerande transportlösningar som förenar Barentsregionen med världsmarknaderna. Här ska Sverige vara pådrivande. Räddningssamarbetet är framgångsrikt och har potential att verkligen göra skillnad både för säkerheten i stort och för enskilda personer. Det är viktigt att det multilaterala avtal som finns fortsätter och förstärks.

5. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (SD)

av Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Sara Seppälä (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:8 av Björn Söder (SD) och
2018/19:1381 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 19 och
avslår motionerna
2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 36,
2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14,
2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15 och
2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. (C).

Ställningstagande

Under senare år har Nordostpassagen haft isfria somrar och en längre skeppssäsong vilket dragit uppmärksamheten till Nordostpassagen som en viktig framtida farled. Rätten till transporter genom Nordostpassagen regleras i havsrättskonventionen (Unclos). Enligt havsrätten har internationella fartyg rätt att passera genom territorialhav och ekonomiska zoner, s.k. ”transit” och ”oskadlig passage,” medan specialregler ger rätt att passera genom sund och skärgårdar under vissa speciella villkor. Ryssland har åberopat havsrättskonventionen artikel 234 som ger en utvidgad jurisdiktion över istäckta områden för att en kuststat ska kunna skydda miljön. Men det finns ingen vedertagen internationell definition av ”istäckt område”. Ryssland anser sig ha rätten att begära avgifter och att stoppa skepp som de inte anser vara sjödugliga. Det finns en uppenbar risk att Ryssland kommer att använda regelverket för att i framtiden utöva kontroll över Nordostpassagen.

I dag använder sig relativt få skepp av Nordostpassagen. Om förhållandet mellan Ryssland och västländerna försämras, samtidigt som Nordostpassagen får större betydelse som skeppsrutt och råvaruutvinningen i Arktis blir viktigare, kan allvarliga dispyter uppstå.

Sverigedemokraterna vill därför att Arktiska rådet tar initiativ till en traktat som reglerar frågan om Rysslands kontroll över Nordostpassagen så att framtida konflikter undviks. Avtalet skulle kunna innehålla en specificering av de områden som Ryssland anser vara ”istäckta”, hur ett sådant område definieras och vilka krav Ryssland i framtiden kan ställa för att fartyg ska få passera.

6. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (C)

av Kerstin Lundgren (C) och Magnus Ek (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. (C) och avslår motionerna

2018/19:8 av Björn Söder (SD),

2018/19:1381 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 19,

2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 36,

2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14 och

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Utrikesutskottet har vid flera tillfällen uttalat att regeringen regelbundet bör informera riksdagen om utvecklingen i det arktiska området, om verksamheten såväl i Arktiska rådet som i Barentsrådet, och att detta kan ske i samband med den årliga skrivelsen till riksdagen om det nordiska samarbetet eller i särskild ordning. Tyvärr fortsätter regeringen att ignorera utskottets önskan. Arktiska rådet nämns endast i förbigående i skrivelsen som en del av annan rapportering. För Barentsrådet är skrivningarna något mer utvecklade, även om de också ter sig vara i minsta laget, givet Sveriges ordförandeskap i Barentsrådet. Det är därför Centerpartiets uppfattning att regeringen inte återkommit till riksdagen om det arktiska samarbetets utveckling och inriktning så att det blir möjligt för riksdagen att följa upp regeringens arbete. Verksamheten i Arktiska rådet såväl som i Barentsrådet får allt större uppmärksamhet, men inte i regeringens redogörelser till riksdagen trots att riksdagen har uttalat sig tydligt om behovet av rapportering.

Det är tydligt att det finns stora behov av att utveckla inte bara rapporteringen utan också samarbetet, som bör ha ett tydligare fokus på resultat. Utifrån skrivelsen är det oklart vilka frågor regeringen driver när det kommer till Arktis. Det är anmärkningsvärt eftersom Arktis, och även Barentsregionen, ökar i betydelse ur flera perspektiv. Inte minst ser vi effekterna av klimatförändringarna på både människor och djur i dessa känsliga områden. Mer behöver göras för att skydda de känsliga områdena kring Arktis. Centerpartiet vill exempelvis att regeringen ska driva att marina reservat ska etableras för att skydda området från exploatering genom olje-, gas- och mineralutvinning samt havsfiske och för att skydda invånarna.

Nordområdena är inte bara viktiga ur ett klimat- och miljöperspektiv utan får också allt större betydelse i ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Ryssland påverkar också vårt nordliga närområde då de rustar militärt i Arktis- och Barentsområdena. Det är en utmaning för oss och våra grannar Norge och Island. Det är viktigt att söka bibehålla Arktis som ett lågspänningsområde.

7. Arktis och Barentsregionen, punkt 2 (KD)

av Robert Halef (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 36 och
avslår motionerna

2018/19:8 av Björn Söder (SD),

2018/19:1381 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 19,
2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 14,
2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 15 och
2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. (C).

Ställningstagande

Arktis ökar snabbt i betydelse, ur både militär synpunkt och klimatsynpunkt. Vi ser redan i dag att isen i de arktiska områdena smälter fortare än vad tidigare prognoser förutsett. Det öppnar upp nya handelsvägar, men samtidigt riskerar det att utlösa en stormaktskonkurrens såväl om kontrollen över dessa som om de naturresurser som sannolikt finns i Arktis. Detta kopplat till områdets fortsatta eller ökande betydelse för såväl basering av kärnvapenmissiler som skydd mot sådana talar för en ökad militarisering av regionen på sikt.

Arktis bedöms innehålla 13 procent respektive 30 procent av världens i dag ännu inte upptäckta förekomster av olja och gas. Militärt har Arktis under mycket lång tid varit av strategisk betydelse för Ryssland genom att huvuddelen av Rysslands kärnvapenbestyckade ubåtar har sina baser på Kolahalvön. Den senaste tiden har Ryssland också valt att bygga ut sin militära närvaro i Arktis genom att antingen öppna nya baser eller anlägga nya på bl.a. Nysibiriska öarna, Novaja Zemlja, Franz Josef Land och Severnaja Zemlja. Till detta kommer Rysslands prioritering av kärnvapen inom ramen för landets militärreform. Det är tämligen tydligt att intresset för det arktiska området inte kommer att minska.

Men även klimataspekterna, där vi ser en allt större issmältning i området, skapar svårigheter att tydligt identifiera konsekvenserna av klimatförändringar, och på kort sikt står det klart att den globala uppvärmningen och miljöförstörelsen med stor sannolikhet kommer att få allvarliga konsekvenser på längre sikt. Issmältningen gör att Arktis inom något decennium kommer att vara isfritt väsentliga delar av året, vilket gör att de ekonomiska aktiviteterna kommer att tillta snabbt. Det gäller sjöfart, fiske samt olje- och gasutvinning. När Arktis fullt ut kan utnyttjas för sjötransporter kommer transportsträckan från Japan, Sydkorea och norra Kina till Europa att förkortas med ca 40 procent, vilket innebär stora ekonomiska vinster.

För USA:s del är Arktis viktigt för skydd mot interkontinentala robotar och för att flertalet länder som på något sätt har eller gör anspråk på delar av Arktis i dag har någon form av militär aktivitet i området. Vidare fick Kina 2013 observatörsstatus i Arktiska rådet. Kinas redan i dag stora, och växande, ekonomiska och militära styrka kommer innebära att landet, med eller mot sin vilja, behöver engagera sig i globala säkerhetsfrågor. Kinesiska ställningstaganden, t.ex. när det gäller Arktis och skydd av handelsvägar, kommer sannolikt att påverka även oss. Det är osannolikt att Kina inom överskådlig tid kommer att kunna konkurrera med USA militärt.

Av dessa anledningar ser vi positivt på att den svenska Arktisstrategin betonar vikten av att Arktis är och ska förbli ett lågspänningsområde. Men det

är viktigt att Sverige även fortsättningsvis aktivt arbetar med relationerna inom Arktiska rådet och samtidigt bevakar frågor som rör klimat, naturresurser och säkerhetspolitik och som sannolikt kommer att öka i antal i en nära framtid.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2018/19:90

Regeringens skrivelse 2018/19:90 Nordiskt samarbete 2018.

Följdmotionerna

2018/19:3061 av Magnus Ek m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvecklad rapportering av det arktiska samarbetet kan ske inom ramen för regeringens skrivelse om Nordiska ministerrådets arbete eller i en särskild skrivelse och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:3066 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt stärka det nordisk-baltiska samarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillvarata Nordens attraktionskraft och främja handel, innovationer och Norden som besöksmål och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtida relationer med Storbritannien och ökat nordiskt samarbete inom ramen för EU-samarbetet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en långsiktig nordisk forskningsstrategi och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att stärka den nordiska språkförståelsen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en nordisk kulturkanon i de nordiska skolorna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att Norden ska vara världsledande inom frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag ska harmonisera djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller så

- att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheter och former för ett gemensamt nordiskt lagråd för förebyggande av gränshinder och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet ska verka för ett fördjupat och förstärkt nordiskt samarbete mot terrorism, terrorresor och radikaliserings och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt verka för en gemensam nordisk yttre gräns och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa långsiktiga förutsättningar för ett djupare nordiskt försvars- och säkerhetssamarbete som också omfattar ömsesidiga försvarsgarantier och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samordna nordisk krisberedskap och tillkännager detta för regeringen.

Redogörelse 2018/19:NR1

Redogörelse 2018/19:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2018.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:8 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom Arktiska rådet bör ta initiativ till ett traktat som reglerar frågan om Rysslands kontroll över Nordostpassagen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1320 av Aylin Fazelian och Emilia Töyrä (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att ytterligare stärka miljöskyddet för Arktis och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1381 av Björn Söder m.fl. (SD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom Arktiska rådet bör ta initiativ till ett traktat som reglerar frågan om Rysslands kontroll över Nordostpassagen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1463 av Per Lodenius (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas för att se över hur Sverige kan leva upp till sitt ansvar som garantstat för Ålandsöverenskommelsens fortlevnad och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1609 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utvecklat nordiskt samarbete och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1813 av Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om marint reservat på Arktis och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2002 av Rikard Larsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av en nationell strategi för Öresundsregionen och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2270 av Noria Manouchi m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtagandet av en nationell Öresundsagenda för att intensivifiera arbetet med att skapa ökade förutsättningar för en fortsatt integration och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2472 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Arktis och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2732 av Maria Ferm m.fl. (MP):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i alla relevanta forum verka för skydd av arktiska vatten samt motverka exploatering och utvinning av olja i området och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla det nordiska samarbetet och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka och avveckla gränshinder inom Norden och att Sverige i samarbete med övriga nordiska länder aktivt bör verka för att nya

gränshinder inte tillkommer, så att den fria rörligheten inom Norden kan upprätthållas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det nordiska samarbetet och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Arktis och Barents och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkande
3. Övriga yrkanden		
2018/19:1320	Aylin Fazelian och Emilia Töyrä (båda S)	
2018/19:1463	Per Lodenius (C)	
2018/19:1609	Lars Mejern Larsson m.fl. (S)	1
2018/19:1813	Mathias Tegnér och Fredrik Lundh Sammeli (båda S)	
2018/19:2002	Rikard Larsson m.fl. (S)	
2018/19:2270	Noria Manouchi m.fl. (M)	